

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (M. Alexei)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (I. Cotruță, I. Țurcan, L. Pruteanu)

Î N C H E I E R E

10 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Graci Oganesean și de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.13 din Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Graci Oganesean împotriva Consiliului mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.13 din Chișinău în proces de insolvență, Pretura s. Buiucani, ÎM „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi”, Direcția generală locative comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău, intervenienți accesorii Oganesean Armen, Oganesean Svetlana și Agenția Proprietății Publice cu privire la încasarea prejudiciului material, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 19 mai 2020, Graci Oganesean a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului mun. Chișinău, Primăriei mun. Chișinău, Întreprinderii Municipale pentru Gestionarea Fondului Locativ nr.13 din mun. Chișinău în procedura falimentului, Direcției generală locativ-comunală și amenajare a CMC, Pretura s. Buiucani, Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi”, intervenienții accesorii Oganesean Armen, Oganesean Svetlana, Agenția Servicii Publice prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la Consiliul mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău, Întreprinderea Municipală pentru Gestionarea Fondului Locativ nr.13 din mun. Chișinău în procedura falimentului, Pretura s. Buiucani, Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi” în beneficiul lui Graci Oganesean a prejudiciului material cauzat prin inundație (scurgerea de pe acoperiș) în sumă de 93 451 de lei și moral în sumă de 100 000 de lei, cheltuielilor de efectuare a raportului de expertiză în sumă de 3 200 de lei.

La 18 martie 2021, reclamantul și-a concretizat în final cerințele din acțiune indicând în calitate de co-pârât Direcția generală locative comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău, intervenienți accesorii Oganesean Armen, Oganesean Svetlana, solicitând încasarea în mod solidar de la Î.M.G.F.L. nr.13 în proces de insolvență și de la Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului

mun. Chişinău în beneficiul lui Graci Oganesean a prejudiciului material în sumă de 93 451 de lei, prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei, cheltuielilor de efectuare a raportului de expertiză în mărime de 3200 de lei (f.d.186-195, vol. I).

În motivarea acţiunii a indicat că este proprietarul apartamentului nr.XXX din XXX, în baza contractului de vânzare-cumpărare a locuinţei în proprietate privată din 1994 înregistrat la OTC Chişinău.

Susţine că, apartamentul în cauză este situat la ultimul etaj, iar din cauza deteriorării sistemelor comune de evacuare a apelor pluviale, pereţii apartamentului sunt permanent inundaţi. Deteriorările pereţilor şi a tavanului apartamentului provocate de sistemele defecte aduc permanent prejudicii materiale şi cauzează şi daune morale reclamantului şi locatarilor locuinţei.

La 23 ianuarie 2019, în urma precipitaţiilor sub formă de ploi şi topirii zăpezii, apartamentul a fost în mod repetat inundat, iar prin pătrunderea apelor pluviale în apartament, au fost afectaţi prin deteriorare tavanul, pereţii, parchetul, mobilierul, electrocasnicele şi covoarele. Astfel, din cauza neexecutării sistematice de către ÎMGFL nr.13 din mun. Chişinău a lucrărilor sezoniere de întreţinere a blocului locativ situat pe adresa XXX, în special, la compartimentul reparării acoperişului şi curăţirii jgheaburilor şi burlanelor, la data de 23 ianuarie 2019, în legătură cu precipitaţiile abundente, apă meteorică a pătruns în apartamentul nr. XXX din blocul indicat, fiind inundate tavanul şi pereţii din multe camere, prin care proprietarilor spaţiului locativ au fost cauzate daune materiale în proporţii mari.

Indică că, în aceeaşi zi a sesizat ÎMGFL nr.13 din mun. Chişinău despre necesitatea efectuării lucrărilor ce nu suferă amânare de reparare a acoperişului, sistemii jgheaburilor, curăţarea burlanelor a blocului locativ situat pe XXX .

Precizează că, în perioada iunie-august 2018, în apartament a fost efectuată reparaţie capitală la fel din cauză că apa pătrundea prin acoperiş în zona locativă, or anterior, reprezentanţii ÎMGFL nr.13 din mun. Chişinău la fel nu-şi îndeplineau obligaţiile în sensul vizat. Indică că a solicitat desemnarea reprezentanţilor ÎMGFL nr.13 din mun. Chişinău pentru deplasarea la faţa locului XXX, în vederea constatării faptului deteriorării interiorului apartamentului, dar a primit refuz.

Menţionează că, anterior în perioada anilor 2012-2019, de nenumărate ori a solicitat efectuarea lucrărilor nominalizate, ce intră în obligaţiile ÎMGFL nr.13 din mun. Chişinău însă nu a fost întreprinsă nici o măsură activă.

La fel indică că, conducerea ÎMGFL nr.13 din mun. Chişinău a fost anunţată telefonic şi în scris despre prejudiciul cauzat prin inundaţie, dar nu au fost întreprinse careva măsuri în vederea reparării defectăunilor, cât şi nu au fost întreprinse măsuri în vederea stopării pătrunderii apei în apartament. Astfel, din cauza neexecutării sistematice a lucrărilor sezoniere de întreţinere a blocului locativ situat pe adresa XXX, în special, la compartimentul reparării acoperişului şi curăţirii jgheaburilor şi burlanelor, la data de 23 ianuarie 2019, în legătură cu precipitaţiile abundente, apă meteorică a pătruns în apartamentul nr. 13 din blocul indicat, fiind inundate tavanul şi pereţii, prin ce proprietarilor spaţiului locative au fost cauzate daune materiale în proporţii mari.

Susţine că, prin cererea nr.83 din 01 octombrie 2012, a solicitat de la ÎMGFL nr.13 din mun. Chişinău efectuarea lucrărilor de reparaţie a acoperişului, fiind menţionat faptul că, neefectuarea lor de reparaţie a jgheaburilor şi burlanelor, a dus la pătrunderea apelor meteorice în interiorul apartamentului. De asemenea, s-a

solicitat înaintarea unui demers către Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi” pentru efectuarea lucrărilor de tăiere a crengilor și copacilor din adiacentul blocului locativ, din motiv, că crengile nemijlocit creșteau peste suprafața acoperișului, fapt care a condiționat astuparea sistemului burlanelor și deteriorarea ardeziei.

Potrivit răspunsului ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău nr.01-2137 din 25 iulie 2012, lucrările vizate urmau a fi efectuate în luna septembrie 2012.

De asemenea, ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău și-a asumat angajamentul să înainteze un demers la întreprinderea Municipală „Asociația de gospodărire spațiilor verzi” pentru efectuarea lucrărilor de tăiere a copacilor, dat fiind faptul că aceste lucrări se atribuie în competența acestei instituții.

Prin cererea nr.61/14 din 25 iulie 2014, ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău a fost atenționat repetat asupra faptului că după ploile pluviale, cantități abundente de ape meteorice au pătruns în ap.13, fiind solicitată efectuarea cu titlu de urgență reparației acoperișului însă a rămas nesoluționată.

Mai indică faptul că, prin cererea din 0-30/15 din 29 iulie 2015, a solicitat ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău desemnarea unui grup de specialiști, pentru verificarea funcționalității sistemului de preluare și dirijare al apelor meteorice și efectuarea lucrărilor sezoniere de curățare a jgheburilor și a burlanelor amplasate deasupra ap. XXX; Problema abordată a fost invocată și prin cerere nr.0-36/16 din 10 iunie 2016, iar potrivit scrisorii ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău nr.01-21/31 din 23 iunie 2016, lucrările de curățire a jgheburilor și burlanelor de masa vegetală respectivă și reparația curentă a acoperișului vor fi incluse în planul reparației curente în trimestru III anulului curent - măsura care nu a fost realizată.

Prin cererea nr.A-22/17 din 09 august 2017 a informat în mod repetat ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău că blocul locativ amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Ion Creangă 11/A, acoperișul este într-o stare nesatisfăcătoare, ce direct duce la scurgeri de apă în apartamentele nr. XXX. De mai multe ori, deoarece situația deplorabilă a acoperișului este deja de câțiva ani, au fost anunțați reprezentanții ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău, referitor la starea acoperișului, nefiind întreprinsă nici o măsură complexă și eficientă, acoperișul din anul 2012 până la momentul actual nu a fost reparat niciodată.

Menționează că, în apartamentele nominalizate, în timpul ploilor și când se topește zăpada sunt infiltrări de apă din acoperiș, spațiile locative fiind permanent inundate, fapt care duce la incomoditate casnică, cheltuieli permanente aferente reparațiilor din apartamente agravarea stării sănătății locatarilor.

Prin procesul-verbal de constatare nr.20/1 din 11 septembrie 2017, semnat de reprezentanții ÎMGFL nr.13 V. Belinschi și N. Ivanov, s-a constatat faptul infiltrări de apă din acoperiș în spațiile locative. Faptul dat denotă că deja în anul 2017 ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău au fost la curent despre infiltrarea apei în apartamentele vizate.

Potrivit scrisorii nr.01-21/42 din 14 septembrie 2017, ÎMGFL nr.13 a examinat la fața locului cererea nr.48/17 din 04 august 2017 și a informat, că a înaintat la Direcția generală locativ-comunală și amenajare demers cu nr ianuarie 9/147 din 11 septembrie 2017 și demers la Pretura din sectorul XXX de a include blocul locativ din str. XXX în planul reparației capitale pe anul 2018 a acoperișului din ardezie. Reparația curentă a acoperișului urma a fi efectuată în luna octombrie anulului 2018,

cu forțele ÎMGFL nr.13, lucrările care de altfel nu au fost realizate.

Prin cererea din 20 iunie 2018, recepționată personal de directorul ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău a atenționat întreprinderea vizată că nu s-a efectuat nici o măsură de rigoare pentru a redresa starea de fapt, de asemenea, a menționat că din contul propriu a schimbat 50 foi de ardezie, fără vreun ajutor din partea autorităților publice locale și întreprinderilor din subordine. În contextul dat, din nou a solicitat efectuarea lucrărilor de schimbare a jgheaburilor și burlanelor.

Prin cererea din 23 ianuarie 2019 a solicitat cu titlu de urgență: efectuarea lucrărilor ce nu suferă amânare privind repararea acoperișului, sistemii jgheaburilor, curățarea burlanelor a blocului locativ situat pe adresa XXX.; desemnarea reprezentanților ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău pentru deplasare la fața locului (XXX, în vederea constatării faptului deteriorării interiorului apartamentului); recuperarea prejudiciului material cauzat în legătură cu gestionarea neglijentă a fondului locativ de către administrația ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău, efectuarea anchetei de serviciu și tragerea la răspundere disciplinară a angajaților ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău responsabili pentru efectuarea lucrărilor nominalizate.

Mai relevă faptul că, în cadrul investigațiilor demarate de Inspectoratul de Poliție sect. Buiucani al DP mun. Chișinău s-a demonstrat că în luna ianuarie 2019, a avut loc inundația din cauza ninsorilor abundente din ultima perioadă, după care s-a topit zăpada de pe acoperiș și a curs apa în apartamentul subsemnaților, iar pe tavan sunt urme vizibile de la inundație.

Menționează că, ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău în perioada anilor 2012 - 2019 nu a efectuat reparații curente a acoperișului. Susține că ÎMGFL nr.13 din mun. Chișinău împreună cu Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Primăriei mun. Chișinău, Pretura sectorului Buiucani și Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi” urma să întreprindă măsurile necesare pentru întreținerea cuvenită a acoperișului și sistemelor de evacuare a apelor pluviale.

Relevă că, obligația de reparare a prejudiciului cauzat în rezultatul inundării apartamentului nr.13 din str. Ion Creangă 11/A, mun. Chișinău îi revine în mod solidar acestor instituții, astfel încât potrivit raportului de expertiză inundația a avut loc din cauza scurgerii de la acoperiș.

Indică reclamantul că, la 07 februarie 2019, orele 10:00, în apartamentul nr. XXX, în prezența reprezentanților instituțiilor vizate, s-a efectuat constatarea și evaluarea pagubelor cauzate proprietarilor apartamentului vizat.

Potrivit raportului de expertiză nr.29 din 25 februarie 2019 întocmit de expertul independent Biroul Individuală de Expertiză Judiciară Achimov Anatolie, defectele depistate descrise în partea de cercetare, în interiorul bunului imobil, apartamentul nr. XXX, amplasat la etajul doi a blocului locativ situat în XXX, demonstrează că acest apartament a suportat inundație - scurgere de apă, produse în urma ploilor pluviale de pe acoperișul blocului locativ, cauzându-i un prejudiciu material.

La momentul cercetărilor urmele de inundare depistate în interiorul bunului imobil ap. XXX, prezintă starea tehnică nesatisfăcătoare care influențează și are impact negativ asupra sănătății proprietarilor cu nerespectarea normativelor tehnice în construcții, normelor sanitare și normelor anti incendiare. Criteriile constructive: A - rezistență și stabilitate; B - siguranță în exploatare; D - nă sănătatea oamenilor, refacerea și protecția mediului înconjurător; la bunul imobil, apartamentul nr.13, amplasat în blocul locativ situat în XXX necorespunderea cerințelor normative în

construcție stabilite de Legea nr. 721 din 02.02.1996 nu sunt respectate, ceea ce emite starea tehnică nesatisfăcătoare a bunului și privind calitatea în construcții. În urma cercetărilor s-a constatat că defectele depistate la bunul imobil apartamentul nr. XXX, amplasat în blocul locativ situat în XXX, nu pot fi înlăturate local, este necesar de executat lucrări de reparație capitală. Costul lucrărilor de reparație capitală care necesită a fi demarate în încăperile inundate bunului imobil apartamentul nr.13, amplasat în blocul locativ situat în XXX, constituie 93 451,88 de lei.

Referitor la cuantumul prejudiciului moral solicitat indică faptul că reclamantul este pensionar, permanent urmează tratamentul cardio-vascular, suportând permanent cheltuieli majore pentru tratament, iar situația creată pune în primejdie calitatea traiului și stimulează progresarea bolilor periculoase, astfel, reieșind din numărul locatarilor, continuitatea situației abordate și riscul creat, consideră că suma de 100 000 de lei va fi proporțională pentru repararea daunelor morale cauzate.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea în mod solidar de la Î.M.G.F.L. nr.13 din mun. Chișinău în procedura falimentului și Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău a prejudiciului material cauzat prin inundație în sumă de 93 451 de lei, cheltuielilor de efectuare a expertizei prejudiciară în sumă de 3200 de lei, în rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Direcția general locativ-comunale și amenajare a Consiliului mun. Chișinău.

A fost respins apelul declarat de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.13 din Chișinău.

A fost casată parțial hotărârea din 22 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea admiterii pretențiilor înaintate față de Direcția general locativ-comunale și amenajare a Consiliului mun. Chișinău și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre prin care: Cererea de chemare în judecată depusă de Graci Oganesean către Direcția general locativ-comunale și amenajare a Consiliului mun. Chișinău privind repararea prejudiciului material cauzat prin inundație, compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă. În rest, hotărârea din 22 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost menținută fără modificări.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a statuat că, nu poate fi reținut nici un dubiu referitor la faptul că proprietarul imobilului nr. XXX din str. XXX a suportat un prejudiciu în mărime de 93 451,88 de lei, care este consecință directă a faptei ilicite săvârșite de către IMGFL nr.13.

Cu referire la solicitarea de reparare a prejudiciului material în mărime de 93 451,88 lei, Colegiul a apreciat-o ca fiind întemeiată doar în partea încasării acesteia din contul Întreprinderii Municipale pentru Gestionarea Fondului Locativ nr.13 din mun. Chișinău în procedura falimentului, în condițiile în care la caz a fost făcută dovada acesteia, la caz fiind întrunite cumulativ condițiile legale pentru angajarea răspunderii delictuale. Iar, în partea încasării prejudiciului și din contul Direcției generale locativ-comunale și amenajare a CMC hotărârea instanței de fond este una nejustificată legal, în condițiile în care la caz nu sunt întrunite condițiile de angajare

a răspunderii solidare, or ține doar de obligația IMGFL 13 să efectueze aceste reparații capitale.

A concluzionat că, Întreprinderea Municipală pentru Gestionarea Fondului Locativ nr.13 din mun. Chișinău este cea care desfășoară activitate de întreprinzător și cea responsabilă în sector de blocurile locative acordate în gestiune, or de obligația acesteia ține efectuarea lucrărilor sezoniere de curățare a jgheburilor și a burlanelor amplasate de asupra apartenentelor din blocurile locative aflate în gestiune acesteia. Iar, Direcția general locativ-comunale și amenajare a Consiliului mun. Chișinău nu este subiectul răspunderii delictuale în prezenta speță deoarece deservirea acestor porțiuni ale blocului sunt de competența gestionarului blocului de locuit și anume a Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr.13 din Chișinău.

La 29 martie 2023, Graci Oganesean a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea parțială a deciziei contestate în partea admiterii apelului, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel reiterând argumentele indicate în cererea de chemare în judecată.

Suplimentar a notat că, prima instanță corect a constatat circumstanțele de fapt și normele de drept aplicabile speței, a conchis de a admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către subsemnat împotriva Consiliului mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău, IMGFL nr.13 în proces de insolvență, Pretura s. Buiucani, IM Asociația de gospodărire a spațiilor verzi, Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului mun. Chișinău, cu privire la încasarea prejudiciului.

În opinia recurentului, prima instanță corect a reținut că, prin răspunsul eliberat de către Inspectoratul de poliție Buiucani nr. 1942 din 30012019 se informează că în rezultatul controlului efectuat s-a stabilit că inundația a avut loc din cauza ninsorilor abundente din ultima perioadă, după care s-a topit zăpada de pe acoperiș și a curs apa în apartamentul vizat, iar pe tavan se observă urme vizibile de la inundație. În vederea probării suportării efective a prejudiciului invocat, a fost anexat la materialele cauzei Raportul de expertiză extrajudiciară nr.29 din 25 februarie 2019.

La fel, a evidențiat că, reprezentanții IMGFL nr.13 cât și a Direcției locative comunale, Raileanu Sergiu, Ivanov Nicolai, Belinscaia Elena au participat la examinarea bunului imobil, fapt confirmat prin semnăturile aplicate în actul de examinare a bunului imobil anexat la dosar, iar careva obiecții la cercetarea imobilului nu au fost semnate în înscrisurile respective.

A subliniat că, instanța de fond consecvent, obiectiv și echitabil s-a expus pe marginea tuturor argumentelor formulate de părțile în susținerea pozițiilor sale, adoptând o hotărâre legală și întemeiată.

A conchis că, prin acțiunile sale prejudiciabile, părțile i-au lezat drepturile protejate de articolul 1 al protocolului 1 CEDO. Protecția oferită de art. 1 al protocolului 1 se aplică bunurilor existente (existent possessions or assets), inclusiv unei pretenții patrimoniale în care poate fi argumentată existența unei expectanțe legitime de a beneficia de un drept patrimonial (cauza J.A. Pye (Oxford) Ltd and J.A. Pye (Oxford) Land Ltd v. the United Kingdom [GC], § 61;).

La 22 mai 2023, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.13 din Chișinău a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând

casarea parțială a deciziei contestate în partea admiterii pretențiilor împotriva sa, cu emiterea în această parte a unei decizii noi privind respingerea acțiunii împotriva ÎMGFL nr. 13 din Chișinău.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel reiterând argumentele indicate în cererea de apel.

În esență a notat că, instanța de apel și instanța de fond au aplicat eronat legea prin interpretarea în mod eronat a reglementărilor Hotărârii Guvernului RM nr. 191 din 19.02.2002 „Hotărârii Guvernului nr.1224 din 21.12.1998, și a încălcat normele de drept material, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată.

De asemenea a afirmat că, instanțele de judecată care au examinat acest litigiu nu au determinat corect subiecții răspunderii delictuale, prevăzute de art.1998 din Codul civil, deoarece după cum s-a susținut de ÎMGFL nr.13 în cadrul ședințelor de judecată care au avut loc în cauza dată, pretinsul prejudiciu a fost cauzat din lipsa reparației capitale a blocului locativ, obligație care îi revine în competența proprietarului blocului locativ - Primăria municipiului Chișinău și nu a gestionarului ÎMGFL nr.13 în procedură de faliment.

În final, a conchis că, constatările instanțelor ierarhic inferioare nu conțin o argumentare clară, care ar fi bazată pe suportul probatoriu existent la dosar, fapt ce a dus la emiterea unor decizii neintemeiate, nu au fost elucidate toate circumstanțele cauzei.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 24 ianuarie 2023.

La 24 martie 2023, copia deciziei din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul poștei electronice în adresa participanților la proces (f.d. 244-247).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursurile declarate de Graci Oganesean și de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.13 din Chișinău, la 29 martie 2023 și respectiv la 22 mai 2023, se consideră depuse în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 12 mai 2023 și la 28 septembrie, a expediat în adresa intimaților copia recursurilor declarate de Graci Oganesean și de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.13 din Chișinău, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului.

La 13 iunie 2023, Direcția generală locativ-comunală și amenajare a depus referință pe marginea recursului declarat de Graci Oganesean, solicitând respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

La 02 noiembrie 2023, Direcția generală locativ-comunală și amenajare a depus referință pe marginea recursului declarat de Graci Oganesean, solicitând respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de

Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursurile declarate de Graci Oganesean și de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.13 din Chișinău au fost depuse până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursurilor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Graci Oganesean și de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.13 din Chișinău, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursurilor și drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Graci Oganesean și de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.13 din Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Aliona Donos

Ion Malanciuc